

AJANKOHTAISTA EDUNVALVONTAVALTUUTUKSESTA

Juha Auvinen, 12.9.2017

LUKANDER RUOHOLA HTO
ASIANAJOTOIMISTO • ADVOKATBYRÅ • ATTORNEYS AT LAW

Ajankohtaista edunvalvontavaltuutuksesta

Mikä / miksi

- *laki voimaan vuonna 2007*
- *varautuminen omaan toimintakyvyttömyyteen*
- *voi itse määrätä vapaasti, kun vielä ymmärtää*
- *kuka hoitaa ja mitä hoitaa*
- *”kyky ymmärtää valtakirjan merkitys”*
- *18 v.*

LUKANDER RUOHOLA HTO
ASIANAJOTOIMISTO • ADVOKATBYRÅ • ATTORNEYS AT LAW

Ajankohtaista edunvalvontavaltuutuksesta

Mitä tarkoittaa

- *valtuutettu tulee ns. valtuuttajan tilalle, mutta vain valtakirjan mainitseisiin asioihin*
- *edunvalvontavaltuutus ei rajoita valtuuttajan oikeustoimikelpoisuutta*
 - *vain holhoustoimi voi rajoittaa*
 - *valtuuttaja saattaa pitää varallisuuden hallinnassaan*
 - *valtuutetulla ei pakkokeinoa saada omaisuutta hallintaansa*
- *”kyvyttömyys hoitaa asioitaan”*

12.9.2017

LUKANDER RUOHOLA HTO
ASIANAJOTOIMISTO • ADVOKATBYRÄ • ATTORNEYS AT LAW

3

Ajankohtaista edunvalvontavaltuutuksesta

Mihin tarkoitukseen

- *taloudelliset asiat*
- *henkilöä koskevat asiat*

12.9.2017

LUKANDER RUOHOLA HTO
ASIANAJOTOIMISTO • ADVOKATBYRÄ • ATTORNEYS AT LAW

4

Ajankohtaista edunvalvontavaltuutuksesta

Taloudelliset asiat

- *koskee ensisijassa omaisuutta ja taloudellisia asioita*
- *käsite laaja – myös elinkeinotoiminta*
- *joustava määräys – laki asettaa rajat*
- *jollei erikseen annettu valtuutta määrätä kiinteistöistä, niistä ei saa määrätä*
- *ei vastikkeettomia toimia*

12.9.2017

LUKANDER RUOHOLA HTO
ASIANAJOTOIMISTO • ADVOKATBYRÅ • ATTORNEYS AT LAW

5

Ajankohtaista edunvalvontavaltuutuksesta

Vastikkeettomat luovutukset (lahja)

- *absoluuttinen lahjoituskielto, jollei valtakirjassa ole annettu lupaa*
- *perusteet yksilöitävä valtakirjassa*
- *lahjoitus valtuuttajan edun mukaista*
- *esteetön varavaltuutettu esteellisyystilanteita varten*
- *lahjansaajalla ei ole valtakirjan perusteella oikeutta vaatia lahjaa itselleen*

12.9.2017

LUKANDER RUOHOLA HTO
ASIANAJOTOIMISTO • ADVOKATBYRÅ • ATTORNEYS AT LAW

6

Ajankohtaista edunvalvontavaltuutuksesta

Henkilöä koskevat asiat

- *”joiden merkitystä valtuuttaja ei kykene ymmärtämään valtuutuksen käyttöhetkellä”*
- *ymmärtääkö valtuuttaja itse asian merkityksen sen ollessa ajankohtainen*
- *korostetun henkilökohtaiset toimet*
 - *avioliitto*
 - *testamentin tekeminen tai peruuttaminen*
 - *isyyden tunnustaminen*
 - *lapseksiottaminen*

12.9.2017

LUKANDER RUOHOLA HTO
ASIANAJOTOIMISTO • ADVOKATBYRÄ • ATTORNEYS AT LAW

7

Ajankohtaista edunvalvontavaltuutuksesta

Muotovaatimus

- *kirjallisesti*
- *valtuuttamistarkoitus*
- *asiat, joissa valtuutus on annettu*
- *valtuuttaja ja valtuutettu (varavaltuutettu ja toissijainen valtuutettu)*
- *todistajat*

12.9.2017

LUKANDER RUOHOLA HTO
ASIANAJOTOIMISTO • ADVOKATBYRÄ • ATTORNEYS AT LAW

8

Ajankohtaista edunvalvontavaltuutuksesta

”... voimaan siinä tapauksessa, että valtuuttaja tulee sairauden, henkisen toiminnan häiriintymisen, heikentyneen terveydentilan tai muun vastaavan syyn vuoksi kykenemättömäksi huolehtimaan asioistaan.”

12.9.2017

LUKANDER RUOHOLA HTO
ASIANAJOTOIMISTO • ADVOKATBYRÄ • ATTORNEYS AT LAW

9

Ajankohtaista edunvalvontavaltuutuksesta

Todistajat

- *kaksi*
- *esteettömyys*
- *yhtä aikaa läsnä*
- *todistajien tulee tietää, että kyseessä on edunvalvontavaltuuus*
- *todistajien ikä!*
- *todistamispäivältä lääkärinlausunto?*
- *varavaltuutettu todistajana?*

12.9.2017

LUKANDER RUOHOLA HTO
ASIANAJOTOIMISTO • ADVOKATBYRÄ • ATTORNEYS AT LAW

10

Ajankohtaista edunvalvontavaltuutuksesta

Todistajanlausuma: ”Samanaikaisesti läsnä olleina esteettöminä todistajina vakuutamme, että [valtuuttaja], jonka henkilöllisyyden olemme tarkistaneet, on omakätisesti allekirjoittanut tämän edunvalvontavaltakirjan. Toteamme, että [valtuuttaja] on tehnyt tämän valtakirjan vapaasta tahdostaan ja että hän on kyennyt ymmärtämään sen merkityksen”

12.9.2017

LUKANDER RUOHOLA HTO
ASIANAJOTOIMISTO • ADVOKATBYRÄ • ATTORNEYS AT LAW

11

Ajankohtaista edunvalvontavaltuutuksesta

Valtuutettu

- ***tulee valtuutetun tilalle***
 - *voi toimivaltansa puitteissa peruttaa muut annetut valtuutukset*
 - *voi sallia päämiehen toimet*
- ***kenelläkään ei ole velvollisuutta ryhtyä edunvalvojaksi***
- ***velvollisuus ”tunnollisesti pitää huolta valtuuttajan oikeuksista ja edistää hänen parastaan”***
- ***vain luonnollinen henkilö***
- ***jokainen nimettävä henkilökohtaisesti***

12.9.2017

LUKANDER RUOHOLA HTO
ASIANAJOTOIMISTO • ADVOKATBYRÄ • ATTORNEYS AT LAW

12

Ajankohtaista edunvalvontavaltuutuksesta

Valtuutettu (jatkuu)

- *monta valtuutettua*
 - *toimivaltarajat*
 - *”X hoitaa muut asiat”*
- *varavaltuutettu ja toissijainen valtuutettu*
- *toissijaisen valtuutetun tehtävä muodostuu pysyväksi, kun taas varavaltuutettu toimii vain tietyissä tilanteissa*
- *varavaltuutettu todistajana valtakirjassa*
- *esteellisen valtuutetun tekemä toimi ei sido valtuuttajaa*

12.9.2017

LUKANDER RUOHOLA HTO
ASIANAJOTOIMISTO • ADVOKATBYRÄ • ATTORNEYS AT LAW

13

Ajankohtaista edunvalvontavaltuutuksesta

Voimaansaattaminen

- *maistraatissa hakemuksesta*
- *maistraatti tutkii viran puolesta, voidaanko vahvistaa*
- *alkuperäinen valtakirja*
- *jokaisen valtuutetun saatettava omalta osaltaan voimaan*
- *lääkärintodistus*

12.9.2017

LUKANDER RUOHOLA HTO
ASIANAJOTOIMISTO • ADVOKATBYRÄ • ATTORNEYS AT LAW

14

Ajankohtaista edunvalvontavaltuutuksesta

Peruuttaminen

Ennen voimaansaattamista

- *vapaamuotoisesti*
- *otetaan valtakirja pois*
- *hävitetään valtakirja*
- *annetaan uusi valtakirja*

12.9.2017

LUKANDER RUOHOLA HTO
ASIANAJOTOIMISTO • ADVOKATBYRÄ • ATTORNEYS AT LAW

15

Ajankohtaista edunvalvontavaltuutuksesta

Peruuttaminen (jatkuu)

Voimaansaattamisen jälkeen

- *valtuuttaja voi peruuttaa, jos kykenee ymmärtämään merkityksen*
- *maistraatti vahvistaa peruuttamisen*
- *päättyy myös, jos valtuutettu ilmoittaa luopuvansa*
- *valtakirjassa ei ole mahdollista määrätä valtuutuksen pysyvän voimassa, jos laki määrää päättyväksi*
- *valtakirjassa voidaan antaa muita valtuutuksen lakkaamisperusteita*

12.9.2017

LUKANDER RUOHOLA HTO
ASIANAJOTOIMISTO • ADVOKATBYRÄ • ATTORNEYS AT LAW

16

Ajankohtaista edunvalvontavaltuutuksesta

Valvonta

- *valtuutuksen alkaessa maistraatille luettelo edustuksen piiriin kuuluvista varoista ja veloista (3 kk)*
- *yleinen tilinpito – ”valtuutettu on velvollinen pitämään sellaista kirjaa, että hän voi tehdä selon...”*
- *mitään vuositilivelvollisuutta ei ole*

12.9.2017

LUKANDER RUOHOLA HTO
ASIANAJOTOIMISTO • ADVOKATBYRÄ • ATTORNEYS AT LAW

17

Ajankohtaista edunvalvontavaltuutuksesta

Valvonta (jatkuu)

- *valtakirjassa voidaan antaa määräyksiä tilivelvollisuudesta*
- *valtuutuksen päättyttyä päätöstili (vähintään tositteet) omaisuuden vastaanottamiseen oikeutetulle – ei maistraatille*
- *maistraatti voi määrätä valtuutetun tekemään ns. valvontatilin – maistraatin yleinen valvontavelvollisuus*

12.9.2017

LUKANDER RUOHOLA HTO
ASIANAJOTOIMISTO • ADVOKATBYRÄ • ATTORNEYS AT LAW

18

Ajankohtaista edunvalvontavaltuutuksesta

Tiedonsaantioikeudet ja salassapitovelvollisuus

- *oikeus saada sosiaali- ja terveystieteiden viranomaisilta tietoja*
- *valtuutettu ei saa ilmaista valtuutukseen liittyvän tehtävän perusteella tietoon saamaansa asiaa, joka valtuuttajan edun tai yksityisyyden vuoksi on salassa pidettävä*

12.9.2017

LUKANDER RUOHOLA HTO
ASIANAJOTOIMISTO • ADVOKATBYRÄ • ATTORNEYS AT LAW

19

Ajankohtaista edunvalvontavaltuutuksesta

Palkkio

- *voidaan sopia tai määrätä valtakirjassa*
- *ellei palkkiosta ja kulukorvauksista ole sovittu tai määrätty, valtuutettu on oikeutettu korvaukseen tarpeellisista kuluistaan ja kohtuulliseen palkkioon*

12.9.2017

LUKANDER RUOHOLA HTO
ASIANAJOTOIMISTO • ADVOKATBYRÄ • ATTORNEYS AT LAW

20

Ajankohtaista edunvalvontavaltuutuksesta

Vahingonkorvausvelvollisuus

- **valtuutettu on velvollinen korvaamaan vahingon, jonka hän on valtuuttajan puolesta toimiessaan tahallisesti tai huolimattomuudesta aiheuttanut valtuuttajalle**
 - *lievä huolimattomuus*
 - *varallisuus-, henkilö- ja esinevahinko sekä kärsimys*
- **valtuuttaja ei isännänvastuussa**

12.9.2017

LUKANDER RUOHOLA HTO
ASIANAJOTOIMISTO • ADVOKATBYRÅ • ATTORNEYS AT LAW

21

Ajankohtaista edunvalvontavaltuutuksesta

Suhde eräisiin muihin oikeustoimiin

Hoitotahto (hoitotestamentti)

- **valtuutetun otettava huomioon**
- **edunvalvoja, lähiomainen ja muu läheinen rinnakkaisia**

Testamentti

- **testamentti ja hoitotahto yhtä aikaa**

12.9.2017

LUKANDER RUOHOLA HTO
ASIANAJOTOIMISTO • ADVOKATBYRÅ • ATTORNEYS AT LAW

22

Ajankohtaista edunvalvontavaltuutuksesta

Suhde eräisiin muihin oikeustoimiin (jatkuu)

Elinluovutustestamentti

- *huomioitava*
- *valtuutettu ei voi muuttaa tai peruuttaa*
- *jos ei annettu, (henkilökohtaisia asioita varten määrätty) valtuutettu voi toimia laillisen edustajan tai omaisen tavoin*

12.9.2017

LUKANDER RUOHOLA HTO
ASIANAJOTOIMISTO • ADVOKATBYRÄ • ATTORNEYS AT LAW

23

Ajankohtaista edunvalvontavaltuutuksesta

Suhde eräisiin muihin oikeustoimiin (jatkuu)

Julkinen edunvalvonta

- *jos annettu edunvalvontavaltuus, (julkista) edunvalvojaa ei voida määrätä valtuutuksen käsittäviin asioihin*
- *haetaan edunvalvontaa ja huomataan, että valtuutus tehty*
- *edunvalvonta vahvistettu vaikka valtuutus vahvistettu aiemmin*

12.9.2017

LUKANDER RUOHOLA HTO
ASIANAJOTOIMISTO • ADVOKATBYRÄ • ATTORNEYS AT LAW

24